

BAINISTIÚ NA DTEORAINNEACHA SEACHTRACHA

Is gá beartas an Aontais maidir le bainistiú teorainneacha a chur in oiriúint d'fhorbairtí suntasacha, amhail teacht isteach dídeanaithe agus imirceach neamhrialta ar scála nach bhfacthas roimhe, agus ó lár 2015 tá sraith easnamh tar éis teacht chun solais i mbeartais AE maidir le teorainneacha seachtracha agus imirce. Ba iad na dúshláin a bhaineann leis an méadú a tháinig ar an imirce measctha isteach in AE agus ar an inní faoin tslándáil ba chúis le tréimhse nua ghníomhaíochta i réimse chosaint teorainneacha seachtracha AE, rud a bhfuil tionchar aige freisin ar a gcuid teorainneacha inmheánacha.

AN BUNÚS DLÍ

Airteagal 3(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE).

Airteagail 67 agus 77 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE).

CUSPÓIRÍ

Le limistéar aonair gan seiceálacha teorann inmheánaí — Limistéar Schengen — tá gá le combheartas maidir le bainistiú teorainneacha seachtracha chomh maith. Le hAirteagal 3(2) CAE, éilítear 'bearta iomchuí maidir le rialuithe ar theorainneacha seachtracha'. Dá bhrí sin, tá sé mar aidhm ag AE comhchaighdeán a bhunú maidir le rialuithe ag a theorainneacha seachtracha agus córas comhtháite a chur i bhfeidhm de réir a chéile lena mbainistiú.

A BHFUIL BAINTE AMACH

Rinneadh an chéad bheart i dtreo combheartas um bainistiú teorainneacha seachtracha an 14 Meitheamh 1985, nuair a shínigh cúig cinn de na deich mBallstát a bhí i gComhphobal Eacnamaíochta na hEorpa ag an am sin conradh idirnáisiúnta, Comhaontú Schengen, mar a thugtar air, gar do bhaile teorann Schengen Lucsamburg, a forlíonadh cúig bliana níos déanaí leis an gCoinbhinsiúin lenar cuireadh chun feidhme Comhaontú Schengen^[1]. I láthair na huaire, i Limistéar Schengen, an limistéar gan

[1] **Acquis Schengen**: Coinbhinsiún an 19 Meitheamh 1990 lena ndéantar Comhaontú Schengen an 14 Meitheamh 1985 idir Rialtais Stáit Aontas Eacnamaíoch Benelux, Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Phoblacht na Fraince maidir le seiceálacha ag a gcomhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile a chur chun feidhme (IO L 239, 22.9.2000, lch. 19).

teorainneacha a cruthaíodh le *acquis Schengen* (mar a thugtar ar na comhaontuithe agus na rialacha le chéile), tá 26 thír Eorpacha^[2].

A. *Acquis Schengen* um teorainneacha seachtracha

Tá teorainneacha seachtracha Schengen an lae inniu bunaithe ar an *acquis* bunaidh a ionchorpraíodh in ord dlíthiúil AE le Conradh Amstardam (1.1.3). Tá a rialacha le fáil i raon leathan beart agus is féidir iad a roinnt, a bheag nó a mhór, ina gcúig réimse:

1. Is é Cód Teorainneacha Schengen^[3] bunchloch bhainistiú na dteorainneacha seachtracha. Leagtar síos leis rialacha faoi thrasnuithe teorann seachtraí agus coinníollacha lena rialaítear athbhunú sealadach seiceálacha teorann inmheánacha. Leis sin, déantar iallach a chur ar na Ballstáit seiceálacha córasacha a dhéanamh i gcoinne bunachair shonraí ábhartha maidir le gach duine, lena n-áirítear na daoine sin a bhfuil an ceart chun saorghluaiseachta acu faoi dhlí an Aontais (i.e. saoránaigh an Aontais agus baill dá dteaghlach nach saoránaigh den Aontas iad) agus iad ag trasnú na dteorainneacha seachtracha. Ar na bunachair sonraí a úsáidtear le haghaidh seiceálacha, áirítear Córas Faisnéise Schengen (SIS) agus bunachair sonraí Interpol faoi dhoiciméid taistil a ghoidtear agus a chailltear (SLTD). Tá feidhm ag na hoibleagáidí sin ag gach teorainn sheachtrach (san aer, ar muir agus ar talamh), idir theacht isteach agus imeacht.

2. Córas Faisnéise Schengen (SIS)

Is córas comhroinnte faisnéise (bunachair sonraí) é SIS lena gcuidítear leis an tslándáil idirnáisiúnta a áirithiú i limistéar Schengen, áit nach ann do sheiceálacha teorann inmheánacha. Is é an córas TF is mó a úsáidtear agus is éifeachtúla atá ag AE ina limistéar saoirse, slándála agus ceartais (AFSJ) (4.2.1.). Baineann údaráis ar fud AE úsáid as SIS le rabhaidh a chur isteach nó a bhreathnú maidir le daoine nó réada a bhfuiltear sa tóir orthu nó atá ar iarraidh. Tá os cionn 80 milliún rabhadh ann agus bhreathnaigh na húdaráis air 5 bhiliún uair in 2017, rud a chúisigh níos mó ná 240 000 amas ar rabhaidh iasachta (rabhaidh arna n-eisiúint ag tír eile). Neartaíodh SIS le déanaí trí rialacha nuashonraithe lena ndíreofar ar bhearnaí féideartha sa chóras agus lena dtabharfar isteach roinnt athruithe riachtanacha ar na cineálacha rabhaidh a chuirtear isteach ann.

Ó rinneadh an t-athchóiriú is déanaí in 2018, sainítear raon feidhme SIS i dtrí ionstraim dlí, i bhfoirm trí rialacháin ar leith (a chuirtear in ionad SIS II):

- Comhar póilíneachta agus breithiúnach in ábhair choiriúla^[4];
- Seiceálacha teorann^[5];

---

[2]Ní áirítear ar na tíortha sin an Bhulgáir, an Chróit, Éire, an Ríocht Aontaithe ná an Rómáin. Tá trí thír nach Ballstáit de AE iad san áireamh ann, áfach: an Eilvéis, an Iorua agus Lichtinstéin.

[4][Rialachán \(AE\) Uimh. 2018/1862](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Samhain 2018 maidir le Córas Faisnéise Schengen (SIS) a bhunú, a oibriú agus a úsáid i réimse an chomhair póilíneachta agus an chomhair bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla, lena leasaítear agus lena n-aisghairtear Cinneadh 2007/533/CGB ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1986/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Cinneadh 2010/261/AE ón gCoimisiún (OJ L 312, 7.12.2018, p. 56).

[5][Rialachán \(AE\) 2018/1861](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Samhain 2018 maidir le Córas Faisnéise Schengen a bhunú, a oibriú agus a úsáid i réimse na seiceálacha teorann, lena leasaítear an Coinbhinsiún lena gcuirtear Comhaontú Schengen chun feidhme, agus lena leasaítear agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1987/2006, IO L 312, 7.12.2018, Ith. 14.

— Filleadh náisiúnach tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach^[6].

Leis na trí rialachán sin, cruthaítear catagóirí rabhaidh sa bhreis sa chóras, amhail rabhaidh faoi amhrastaigh anaithnid nó daoine anaithnide a bhfuiltear sa tóir orthu, rabhaidh choisctheacha maidir le leanaí atá i mbaol fuadaigh leanaí arna dhéanamh ag tuismitheoir, rabhaidh chun críche fillte, rabhadh maidir le cinntí fillte arna n-eisiúint do náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach, sa bhreis ar loirg dearnan, méarloirg, íomhánna den aghaidh agus DNA a bhaineann le daoine atá ar iarraidh lenar féidir a gcéannacht a dheimhniú.

3. An Ciste Slándála Inmheánaí: Teorainneacha agus Víosá (ISF)

Níl teorainneacha seachtracha le rialú ag na Ballstáit go léir, agus ní dhéanann sreafaí tráchta teorann an difear céanna do gach Ballstát. Dá bhrí sin, déanann AE na cistí atá aige a leithdháileadh chun cúiteamh a dhéanamh ar chuid de na costais atá ar na Ballstáit arb ionann a dteorainneacha agus teorainneacha seachtracha AE. Le haghaidh thréimhse airgeadais 2014-2020, cuireadh an sásra comhroinnte ualaigh sin ar bun agus EUR 3.8 billiún san iomlán aige ar feadh thréimhse seacht mbliana. Is é príomhchuspóir ISF rannchuidiú le hardleibhéal slándála a áirithiú san Aontas agus taisteal dlisteanach á éascú ag an am céanna. Is féidir a áireamh ar thairbhíthe na gclár arna gcur chun feidhme ag an gciste seo údaráis stáit agus fheidearálacha, comhlachtaí poiblí áitiúla, eagraíochtaí neamhrialtasacha, eagraíochtaí daonnúla, cuideachtaí dlí phríobháidigh nó dlí phoiblí, agus eagraíochtaí oideachais agus taighde.

4. An Córas Dul Isteach/Imeachta (EES)

Is córas faisnéise an Córas Dul Isteach/Imeachta (EES)^[7] lena neartaítear agus lena gcuirtear dlús le seiceálacha teorann do náisiúnaigh trí tír a thaistealaíonn go dtí AE. Le EES tagann clárú leictreonach i mbunachar sonraí in ionad stampáil na bpasanna de láimh ag an teorainn.

Is iad na príomhchuspóirí a bheartaítear le EES:

- méid ama le haghaidh seiceálacha teorann a laghdú agus feabhas a chur ar cháilíocht na seiceálacha teorann trí thréimhse fanachta údaraithe gach taistealaí a ríomh go huathoibríoch;
- sainaitheint chórasach agus iontaofa na rófhantóirí a áirithiú;
- an tslándáil inmheánach a neartú agus cabhrú leis an gcomhrac i gcoinne na sceimhlitheoireachta trí chead a thabhairt d'údaráis forfheidhmithe dlí rochtain a fháil ar thaifid stair taistil.

Deonaítear rochtain ar EES d'údaráis forfheidhmithe dlí náisiúnta agus do Europol, ach ní d'údaráis tearmainn. Déantar foráil maidir le sonraí a aistriú chuig tríú tíortha nó

---

[6] [Rialachán \(AE\) 2018/1860](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Samhain 2018 maidir le húsáid Córas Faisnéise Schengen chun náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh (IO L 312, 7.12.2018, lch. 1).

[7] [Rialachán \(AE\) 2017/2226 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2017](#) lena mbunaítear Córas Dul Isteach/Imeachta (EES) chun sonraí faoi dhul isteach agus imeacht agus sonraí faoi dhiúltú cead isteach náisiúnach tríú tír a chláru agus iad ag trasnú teorainneacha seachtracha na mBallstát agus lena gcinntear na coinníollacha ar a dtabharfar rochtain ar EES chun críocha fhorghníomhú an dlí, agus lena leasaítear an Coinbhinsiún lena ndéantar Comhaontú Schengen a chur chun feidhme agus Rialachán (CE) Uimh. 767/2008 agus Rialachán (AE) Uimh. 1077/2011 (IO L 327, 9.12.2017, lch. 20).

Ballstáit AE nach bhfuil páirteach in EES chun críocha fhorfheidhmiú an dlí nó chun críocha fillte, ach é sin faoi choinníollacha ar leith. Le EES, clárófar sonraí taistealaithe (ainm, cineál doiciméid taistil, méarloirg, amharcóimhá, dáta agus áit an dul isteach agus imeachta) agus iad ag trasnú teorainneacha seachtracha Schengen. Úsáidfeair é le gach náisiúnach tríú tír, na daoine a bhfuil víosa ag teastáil uathu agus na daoine atá díolmhaithe ó cheanglas víosa arson. Bainfidh údaráis chonsalachta agus teorann leas as freisin.

5. An Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex)

Is éard atá sa Gharda Teorann agus Cósta Eorpach (EBCG) ná an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex) agus na húdaráis náisiúnta le chéile^[8].

Tháinig EBCG i bhfeidhm i mí Dheireadh Fómhair 2016. Tá an [ghníomhaireacht dhíláráithe](#) seo i gceannas ar fhaireachán a dhéanamh ar theorainneacha seachtracha an Aontais agus, in éineacht leis na Ballstáit, ar aon bhagairtí slándála a d'fhéadfadh a bheith ann ar theorainneacha seachtracha an Aontais a aithint agus dul i ngleic leo. Le roinnt blianta roimh 2015, d'iarr an Pharlaimint go bhfeabhsófaí ról Frontex chun cur lena chumas freagairt níos éifeachtaí do shreafaí imirce atá ag athrú. Mar shampla, ina [rún an 2 Aibreán 2014 maidir leis an athbhreithniú meántearma ar Chlár Stóicólm](#)^[9], d'iarr an Pharlaimint go ndéanfaidh gardaí teorann Eorpacha teorainneacha Schengen a chosaint. Ina conclúidí i mí Dheireadh Fómhair 2015, chuir an Chomhairle Eorpach in iúl freisin go dtacaíonn sí le 'córas comhtháite bainistíochta do theorainneacha seachtracha a bhunú de réir a chéile'. D'áitigh an Pharlaimint go ndéanfaí cumhachtaí nua idirghabhála na gníomhaireachta a ghníomhachtú le cinneadh ó na Ballstáit sa Chomhairle, agus ní le cinneadh ón gCoimisiún, mar a moladh ar dtús. Leis an rialachán, leathnaítear raon feidhme ghníomhaíochtaí EBCGA/ Frontex ionas go gcuimsítear breis tacaíochta do na Ballstáit i réimse an bhainistithe imirce, sa chomhrac i gcoinne na coireachta trasteorann, agus in oibríochtaí cuardaigh agus tarrthála. Déantar foráil leis maidir le ról níos mó a bheith ag Frontex in imircigh a fhilleadh ar a dtíortha tionscnaimh, ag gníomhú i gcomhréir le cinntí arna nglacadh ag údaráis náisiúnta. Ar bhonn togra ón gCoimisiún, féadfaidh an Chomhairle iarraidh ar an ngníomhaireacht idirghabháil a dhéanamh agus cuidiú le Ballstáit i gcúinsí eisceachtúla. Is é seo an cás más rud é:

- nach gcomhlíonann Ballstát (laistigh de theorainn ama shocraithe) cinneadh ceangailteach ó bhord bainistíochta na gníomhaireachta chun aghaidh a thabhairt ar leochaileachtaí ina bhainistiú teorainneacha; agus
- gurb ann do bhrú ar leith ar brú díréireach é ar na teorainneacha seachtracha lena gcuirtear feidhmiú limistéar Schengen i mbaol. Má chuireann Ballstát in aghaidh cinneadh ón gComhairle chun cúnamh a sholáthar, féadfaidh na Ballstáit eile seiceálacha teorann inmheánacha a thabhairt isteach arís ar bhonn sealadach.

---

[8] [Rialachán \(AE\) 2016/1624](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2016 maidir leis an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2016/399 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 863/2007 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (CE) Uimh. 2007/2004 ón gComhairle agus Cinneadh 2005/267/CE ón gComhairle (IO L 251, 16.9.2016, Ich. 1).

[9] Alt 74 den [Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 2 Aibreán 2014 maidir leis an athbhreithniú meántearma ar Chlár Stóicólm](#), OJ C 408, 30.11.2017, Ich. 8.

[10] mí Mheán Fómhair 2018, thíolaic an Coimisiún [togra nua chun an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta a neartú](#), a glacadh i mí na Samhna 2019. Fuair an ghníomhaireacht sainordú nua agus a cuid acmhainní agus cumhachtaí dílse chun teorainneacha seachtracha a chosaint, fillteacha a dhéanamh ar bhonn níos éifeachtaí agus oibriú i gcomhar le tríú tíortha.

Is cuid lárnach den chomhaontú neartaithe sin a bheidh i mbuanchór [10 000 garda teorann a mbeidh cumhachtaí feidhmiúcháin acu](#) chun tacú leis na Ballstáit ag aon am ar bith. Beidh sainordú níos láidre ag an ngníomhaireacht freisin maidir le himircigh a fhilleadh agus comhoibreoidh sí ar bhonn níos dlúithe le tíortha neamh-AE, lena n-áirítear tíortha nach iad na tíortha comharsanachta is gaire do AE. Beidh buanchór nua an Gharda Teorann agus Cósta Eorpaigh ar fáil lena imscaradh nuair a bheidh sé lánoibríochtúil in 2021, agus sroichfidh sé a acmhainn iomlán de 10 000 garda teorann faoi 2024.

B. Forbairtí i mbainistiú AE ar na teorainneacha seachtracha atá aige

1. Tá méadú tagtha ar ráta an athraithe leis an mbás ar mhórsála a tharla sa Mheánmhuir le blianta beaga anuas, i dteannta insreabhadh ollmhór na ndéanaithe agus na n-imirceach ó mhí Mheán Fómhair 2015.

Roimh ghéarchéim na ndéanaithe, ní dheachaigh ach trí thír i mbun claíocha a thógáil ag na teorainneacha seachtracha chun cosc a chur ar imircigh agus ar dhéanaithe a gcríocha a shroicheadh: an Spáinn (tugadh an obair thógála chun críche in 2005, cuireadh síneadh léi in 2009), an Ghréig (tugtha chun críche in 2012) agus an Bhulgáir (mar fhreagairt ar an nGréig, tugtha chun críche in 2014). Contrártha d’Airteagal 14(2) de Chód Teorainneacha Schengen, lena sonraítear ‘[nach bhfhéadfar] cead isteach a dhiúltú ach de thoradh cinneadh cruthaithe ina luaitear cúiseanna beachta an diúltaithe’, **de réir a chéile, tá líon na mBallstát atá ag dul i mbun ballaí nó claíocha teorann a thógáil ag dul i méid**, agus an aidhm acu imircigh agus iarrthóirí tearmainn a chosc as éadan a chéile ar rochtain a fháil ar a gcríocha náisiúnta. De bhreis air sin, gan rialacha sainráite AE a bheith ann maidir le claíocha a thógáil ag teorainneacha seachtracha Schengen, tá bacainní curtha suas ag Ballstáit freisin le tríú tíortha (go háirithe Maracó agus an Rúis), lena n-áirítear iarrthóirí réamhaontachais (Poblacht na Macadóine Thuaidh, an tSeirbia agus an Tuirc) agus tír AE amháin is iarrthóir ar Schengen — an Chróit. Tá claíocha tógtha freisin laistigh de limistéar Schengen, mar shampla an claí idir an Ostair agus an tSlóivéin, agus tá cleachtais na Spáinne in Melilla tar éis teacht faoi ghrinnscrúdú ón gCúirt Eorpach um Chearta an Duine in Strasbourg.

2. I mí Mheán Fómhair 2018, bunaíodh an Córas Eorpach um Fhaisnéis agus Údarú Taistil (ETIAS).

Is é is cúis leis an gcóras faisnéise láraithe nua sin ná faisnéis a bhailiú faoi náisiúnaigh tríú tíortha nach bhfuil víosa ag teastáil uathu chun dul isteach i limistéar Schengen, agus aon rioscaí féideartha slándála nó imirce neamhrialta a aimsiú. Leis an mbunachar sonraí, déanfar seiceálacha roimh ré ar thaistealaithe atá díolmhaithe ó cheanglas víosa agus údarú taistil a dhiúltú dóibh má mheastar go bhfuil riosca ag

---

[10] [Rialachán \(AE\) 2019/1896](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Samhain 2019 maidir le Gníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1052/2013 (IO L 295, 14.11.2019, Ith. 1).

gabháil leo. Beidh an bunachar sonraí cosúil le córais atá i bhfeidhm cheana, mar shampla in SAM (ESTA), i gCeanada agus san Astráil, i measc córais eile nach iad.

Ar na buntáistí a bhaineann le ETIAS, tá moilleanna laghdaithe ag teorainneacha, slándáil inmheánach níos fearr, cosc níos fearr ar inimirce neamhdhleathach, laghdú ar rioscaí don tsláinte phoiblí agus laghdú ar mhoilleanna ag teorainneacha. De réir rialacha Chód Teorainneacha Schengen, in ainneoin go ndéanfar réamh-sheiceáil leis an gcóras, is iad na gardaí teorann náisiúnta atá i mbun an rialaithe teorann a dhéanfaidh an cinneadh críochnaitheach cé acu a dheonófar nó a dhiúltófar cead isteach, fiú amháin i gcásanna a bhfuil údarú taistil bailí ag an duine. Tá trí príomhfheidhm ag ETIAS:

- fíorú a dhéanamh ar fhaisnéis arna cur isteach ar líne ag náisiúnaigh tríú tíortha atá díolmhaithe ó cheanglas víosa sula dtaistealaíonn siad go dtí AE;
- iarratais a phróiseáil trína seiceáil i gcoinne chórais faisnéise eile AE (amhail SIS, VIS, bunachar sonraí Europol, bunachar sonraí Interpol, EES agus Eurodac, an Bunachar Sonraí Dachtalascópachta Eorpach le haghaidh sonraí méarlorg a stóráil agus a chur i gcomparáid);
- údaruithe taistil a eisiúint i gcásanna nach aimsítear aon amas nó gné ar a bhfuil tuilleadh anailíse de dhíth.

Ba cheart údaruithe taistil a fháil laistigh de chúpla nóiméad. Gearrfar táille iarratais EUR 7. I mí an Mheithimh 2017, chinn an Chomhairle an togra a roinnt ina dhá ghníomh dlí ar leith^[11], ós rud é nach bhféadfaí leasuithe ar Rialachán Europol a chuimsiú le bunús dlí an togra (Schengen). Is í an ghníomhaireacht eu-LISA a fhorbróidh ETIAS, agus tiocfaidh sé i bhfeidhm in 2021.

3. eu-LISA

Bunaíodh [eu-LISA](#) in 2011 agus tá sé freagrach as bainistiú oibríochtúil trí chóras faisnéise láraithe AE: SIS, VIS agus Eurodac^[12]. Is é an ról atá aige an ailtireacht nua TF a chur chun feidhme i réimse an Cheartais agus na nGnóthaí Baile. I mí na Samhna 2019, rinneadh athbhreithniú ar shainordú eu-LISA^[13] agus rinneadh forbairt bhreise ar chumas na gníomhaireachta cur le bainistiú teorainneacha, le comhar i bhforfheidhmiú an dlí agus le bainistiú imirce san Aontas.

---

[11] [Rialachán \(AE\) Uimh. 2018/1240](#) an 12 Meán Fómhair 2018 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Córas Eorpach um Fhaisnéis agus Údarú Taistil (ETIAS) agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1077/2011, (AE) Uimh. 515/2014, (AE) 2016/399, (AE) 2016/1624 agus (AE) 2017/2226, IO L 236, 19.9.2018, Ich. 1 agus [Rialachán \(AE\) 2018/1241](#) an 12 Meán Fómhair 2018 lena leasaítear Rialachán (AE) 2016/794 chun Córas Eorpach um Fhaisnéis agus Údarú Taistil (ETIAS) a bhunú — cúraimí Europol, IO L 236 19.9.2018, Ich. 72.

[12] [Rialachán \(AE\) 2018/1726](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Samhain 2018 maidir le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh chun Bainistiú Oibríochtúil a dhéanamh ar Chórais Mhórsála TF sa Limistéar Saoirse, Slándála agus Ceartais (eu-LISA), agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1987/2006 agus Cinneadh 2007/533/CGB ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1077/2011 (IO L 295, 21.11.2018, Ich. 99).

[13] [Rialachán \(AE\) 2018/1726](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Samhain 2018 maidir le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh chun Bainistiú Oibríochtúil a dhéanamh ar Chórais Mhórsála TF sa Limistéar Saoirse, Slándála agus Ceartais (eu-LISA), agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1987/2006 agus Cinneadh 2007/533/CGB ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1077/2011 (IO L 295, 21.11.2018, Ich. 99).

4. Idir-inoibritheachta idir córais faisnéise AE i réimse na dteorainneacha

Tá córais láraithe mhórsála TF á bhforbairt ag AE (SIS, VIS, Eurodac, EES agus ETIAS) chun faisnéis a bhailiú, a phróiseáil agus a chomhroinnt ar faisnéis í atá riachtanach le haghaidh comhar slándála, agus chun teorainneacha seachtracha agus imirce a bhainistiú. I mí na Nollag 2017, mhol an Coimisiún na córais faisnéise sin a dhéanamh idir-inoibritheach ar leibhéal AE — i.e. a bheith in ann sonraí a mhalartú agus a chomhroinnt chun go mbeadh an fhaisnéis go léir atá ag teastáil ag na húdaráis, san áit agus ag an am atá sé ag teastáil uathu. Is éard is brí le hidir-inoibritheacht ná cumas na gcóras teicneolaíochta faisnéise sonraí agus faisnéis a chomhroinnt, chun bearnaí faisnéise a sheachaint arb í castacht agus ilroinnt na gcóras sin is cúis leo^[14].

Le dhá rialachán a glacadh i mí na Bealtaine 2019, comhlánfaidh na córais sin a chéile, cuideofar le ceart-sainaithe daoine a éascú, agus cabhrófar le calaois céannachta a chomhrac. Ní mhodhnaíonn siad na cearta rochtana mar atá leagtha amach sa bhunús dlí do gach córas faisnéise Eorpach, ach bunaíonn siad na comhpháirteanna idir-inoibritheachta seo a leanas:

- tairseach cuardaigh Eorpach, lena mbeadh na húdaráis inniúla ábalta an iliomad córas faisnéise a chuardach ag an am céanna, agus sonraí beathaisnéiseacha agus bithmhéadracha araon in úsáid acu;
- seirbhís chomhroinnte meaitseála sonraí bithmhéadracha, lena bhféadfaí sonraí bithmhéadracha (méarloirg nó íomhánna den aghaidh) ó roinnt córas a chuardach agus a chur i gcomparáid le chéile;
- stóras coiteann sonraí céannachta, ina mbeadh sonraí beathaisnéiseacha agus sonraí bithmhéadracha céannachta a bhaineann le náisiúnaigh tríú tír ar fáil i gcórais éagsúla faisnéise de chuid an Aontais;
- brathadóir ilchéannachtaí, lena seiceálfaí an bhfuil na sonraí bithmhéadracha céannachta atá sa chuardach le fáil i gcórais eile freisin, ionas gur féidir ilchéannachtaí atá nasctha leis an tacar céanna sonraí bithmhéadracha a bhrath.

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

Tá tuairimí measctha ag an bParlaimint faoi fhorbairt an bheartais um bainistiú na dteorainneacha seachtracha. Tríd is tríd, thacaigh sí le ról eagraíochtúil uasghrádaithe EBCGA agus gníomhaireachtaí ábhartha eile de chuid an Aontais, á iarraidh go minic go ndéanfaí a ról a fheabhsú tuilleadh de réir mar a théann AE i ngleic leis an ngéarchéim imirce sa Mheánmhuir. Cé gur dearfach den chuid is mó dearcadh na Parlaiminte faoi fhorbairt EBCGA, tá a seasamh faoi teorainneacha cliste i bhfad níos faichillí. Tar éis an togra ón gCoimisiún in 2013, tharraing sí amhras

---

[14] [Rialachán \(AE\) 2019/817](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2019 lena mbunaítear creat le haghaidh idir-inoibritheacht idir córais faisnéise AE i réimse na dteorainneacha agus víosaí agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 767/2008, (AE) 2016/399, (AE) 2017/2226, (AE) 2018/1240, (AE) 2018/1726 agus (AE) 2018/1861 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine agus Cinntí 2004/512/CE agus 2008/663/JHA ón gComhairle, IO L 135, 22.5.2019, Ich. 27, agus [Rialachán \(AE\) 2019/818](#) ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2019 lena mbunaítear creat le haghaidh idir-inoibritheacht idir córais faisnéise an Aontais Eorpaigh i réimse an chomhair póilíneachta agus an chomhair bhreithiúnaigh, an tearmainn agus na himirce agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2018/1726, (AE) 2018/1862 agus (AE) 2019/816, IO L 135, 22.5.2019, Ich. 85.

ar an méadú ollmhór teicneolaíoch agus ar an ollphróiseáil ar shonraí pearsanta a moladh le haghaidh na dteorainneacha seachtracha. Sa bhreis air sin, le costais thuartha Theicneolaíocht na dTeorainneacha Cliste, mar aon le hamhras i dtaobh na dtairbhí a bhainfeadh léi, fágadh an Pharlaimint le roinnt ábhar inní. Ina rún an 12 Meán Fómhair 2013 maidir leis an dara tuarascáil ar chur chun feidhme na Straitéise Slándála Inmheánaí, dhearbhaigh an Pharlaimint ‘gur cheart anailís chúramach a dhéanamh ar chórais nua TF i réimse na himirce agus an bhainistithe teorainneacha, amhail na Tionscnaimh Teorainneacha Cliste, go háirithe i bhfianaise phrionsabail an riachtanais agus na comhréireachta’. Ina dhiaidh sin, chuir sí ceist ó bhéal chuig an gCoimisiún agus chuig an gComhairle i mí Mheán Fómhair 2015, inar iarr sí an seasamh a bhí acu maidir le rochtain ar an gcóras ó thaobh fhorfheidhmiú an dlí de agus maidir lena dtuairimí faoi ábharthacht an rialaithe ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i mí Aibreáin 2014 maidir leis an Treoir i leith sonraí a choimeád (féach [4.2.8](#)). Mura ndéanfar aon dul chun cinn gasta maidir leis an athchóiriú atá beartaithe ar Rialachán Bhaile Átha Cliath III^[15], d’fhéadfadh an Pharlaimint stad a chur leis an gcaibidlíocht leanúnach maidir leis na comhaid go léir arb ábhar suime iad d’Aireachtaí Gnóthaí Baile agus ceartais, amhail an togra idir-inoibritheachta a fuarthas le déanaí, athbhreithniú chóras Eurodac agus comhaid ábhartha eile. D’éirigh léi an cur chuige sin a ghlacadh in 2012 le ‘reo Schengen’, mar a tugadh air, nuair a chinn sí deireadh a chur le comhar maidir le príomhchomhaid cheartais agus gnóthaí baile a bhí faoi chaibidlíocht mar fhreagairt ar an gcinneadh ón gComhairle an bunús dlí do Phacáiste Rialachais Schengen a athrú. Ina rún maidir leis an tuarascáil bhliantúil i leith fheidhmiú limistéar Schengen^[16], d’fhéach an Pharlaimint le haird a tharraingt ar an gcaoi ar ghlac AE an oiread sin beart chun a theorainneacha seachtracha a neartú, lena n-áirítear rialuithe teorann, nárbh ann d’aon fhreagairt chomhfhreagrach maidir le rialuithe ag na teorainneacha inmheánacha a dhíchur.

D’áitigh an Pharlaimint freisin gur gá gach beart sa réimse sin a dhéanamh agus aird chuí á tabhairt ar theorainneacha agus acquis tearmainn AE, chomh maith le Cairt AE um Chearta Bunúsacha an Aontais. Dá bhrí sin, le tamall anois, tá nósanna imeachta iontaofa agus córa agus cur chuige iomlánaíoch maidir leis an imirce ar leibhéal AE á éileamh ag an bParlaimint^[17].

Udo Bux
12/2019

---

[15] [Togra le haghaidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle](#) an 4 Bealtaine 2016 lena mbunaítear na critéir agus na sásraí lena gcinntear cé acu Ballstát is freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta arna thaisceadh i gceann de na Ballstáit ag náisiúnach tríú tír nó ag duine gan stát ([COM\(2016\)0270](#)).

[16] Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 30 Bealtaine 2018 maidir leis an tuarascáil bhliantúil ar fheidhmiú limistéar Schengen ([Téacsanna arna nglacadh, P8_TA\(2018\)0228](#)).

[17] [Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 12 Aibreán 2016](#) maidir leis an staid mar atá sa Mheánmhuir agus an gá atá le cur chuige iomlánaíoch i leith na himirce, IO L 58, 15.2.2018, p. 9.

